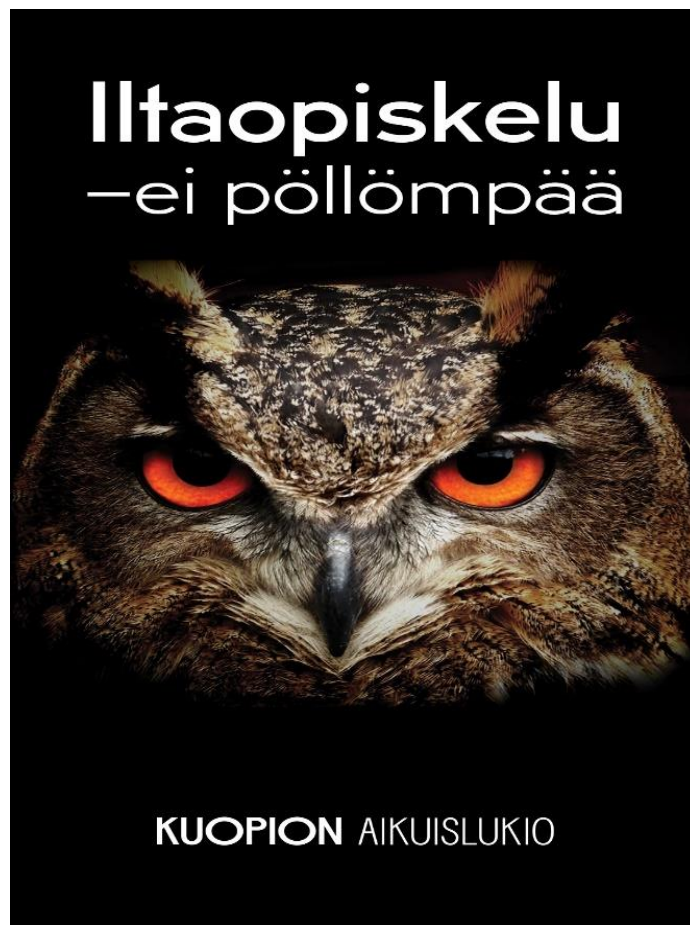

OPINTO-OPAS
KUOPION AIKUISLUKIO
LV 2026–2027

KUOPION AIKUISLUKIO

Osoite Koljonniemenkatu 48-50, 70100 Kuopio
Sähköposti kuopionaikuislukio@kuopio.fi
Kotisivu <https://kuopionaikuislukio.fi>
Kanslia koulusihteeri Marja Iivarinen 044 718 1751
kanslian aukioloajat voit tarkistaa koulun kotisivulta
Hallinto rehtori Mika Strömberg 044 718 4540
apulaisrehtori Tiina Kaljunen 044 718 1239

Puhelinnumerot

Kanslia 044 718 1751
Rehtori 044 718 4540
Apulaisrehtori 044 718 1239
Opinto-ohjaaja 044 718 1706
Tuvan opinto-ohjaaja 044 718 1703
Erityisopettaja 044 718 1349
Vahtimestari 044 718 1705

SISÄLLYS

Sivu

TERVETULOA AIKUISLUKIOON	3
AINEKOHTAISIA OPISKELUOHJEITA	4
KUOPION AIKUISLUKION WILMA	7
LANGATON VERKKO	9
YLEISTÄ	9
OPETUSJÄRJESTELYT	11
- termistö	
- opintojen ohjaus	
- periodijärjestys	
- tuntijaot	
- opintojen suoritusjärjestys	
SUORITUSSÄÄNNÖT	20
ARVIOINTI JA TODISTUKSET	21
YLIOPPILASKIRJOITUKSET	23
KAKSOISTUTKINNON OPISKELU	28
ETÄLUKIOTOIMINTA JA VERKKO-OPINNOT	28
ARVOSANOJEN KOROTTAMINEN JA TÄYDENTÄMINEN	29
OPETTAJAT	32
OPPIKIRJAT	33
LUKUVUODEN TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ	34

TERVETULOA OPISKELEMAAN KUOPION AIKUISLUKIOON

Olet tehnyt tärkeän päätöksen ryhtyessäsi opiskelemaan. Aikuislukion käyminen muiden toimintojen ohessa voi tuntua joskus raskaalta. Ajankäytön suunnittelu ja oikean opiskelutekniikan omaksuminen ovat avainasioita nopeatempoisen iltai- tai verkko-opiskelun onnistumiselle. Näiden taitojen oppiminen vie kuitenkin aikaa, joten älä lan- nistu tai anna periksi, jos kohtaat opinnoissasi vastoinkäymisiä.

Tähän opinto-oppaaseen on koottu opiskeluun liittyviä säännöksiä ja käytänteitä. Jos kuitenkin jokin asia on sinulle epäselvä, kysy heti neuvoa opettajaltasi, opinto-ohjaa- jalta tai rehtorilta. Jokainen neuvoo ja auttaa sinua mielellään opiskeluun liittyvissä asioissa. Opinto-ohjaaja pitää elokuussa ja ennen jokaisen periodin alkua uusille opiskelijoille perehdyttämistilaisuudet ja on viikoittain tavattavissa vastaanottoaikoina, jolloin voit käydä neuvottelemassa hänen kanssaan opiskeluun liittyvissä asioissa.

Ylioppilastutkinnossa on tapahtunut muutoksia viime vuosina. Kevästä 2022 alkaen ylioppilastutkintoon on kuulunut vähintään viisi koetta. Äidinkieli tai suomi toisena kie- lenä -koe on kaikille kokeilaille pakollinen. Neljä muuta koetta valitaan vähintään kol- mesta eri ryhmästä, joihin kuuluvat toisen kotimaisen kielen koe, vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliaineen koe. Tutkinto on edelleen mahdollista hajauttaa maksimissaan kolmiin peräkkäisiin kirjoituksiin. Ylioppilastutkinnon voi suorittaa myös ammatillisen tutkinnon perusteella.

Syksyllä 2021 otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma (LOPS2021), jossa kurssit muuttuivat opintojaksoiksi. Opintojaksojen pituudet ilmaistaan opintopisteinä. Entinen yhden kurssin suoritus vastaa kahden opintopisteen opintoja nykyisessä opetussuun- nitelmassa. Aikaisempien opetussuunnitelmien mukaiset opinnot luetaan hyväksi. Mi- käli nykyisen ja aiemman opetussuunnitelman saman numeroiset kurssit ja opintojak- sot eivät vastaa toisiaan, vastaavuus löytyy koulun kotisivulta ja painetun opintotarjot- timen takasivulla olevasta taulukosta. Tarvittaessa pyydä apua opinto-ohjaajalta, opettajilta tai koulusihteeriltä.

Aikuislukiossa on hyvä mahdollisuus opiskella eri kieliä, ja lyhyiden kielten tarjonta onkin laaja. Pitkän englannin lisäksi tarjolla on ruotsia, espanjaa, italiaa, ranskaa ja saksaa. Kaikkia näiden kielten opintojaksoja ei voida aina pienen osallistumismäärän vuoksi järjestää perinteisenä iltatutkintona, vaan osa niiden opinnoista toteutetaan verkko-opintoina.

Ammatillisia opintoja luetaan hyväksi lukiotutkintoon. Suoritetulla ammatillisella tutkin- nolla voi korvata aikuislukion lukiotutkinnon valinnaiset opinnot. Ammatillisilla opin- noilla on mahdollista korvata myös joitakin lukion pakollisia opintojaksoja. Anomus tu- lee tehdä heti opintojen alkaessa rehtorin, apulaisrehtorin tai opinto-ohjaajan kanssa.

Lukuvuonna 2022–23 koulussamme käynnistyi Kuopion kaupungin TUVAKoulutus (Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus), joka korvasi aikaisemman kymppiluo- kan ja LUVA-koulutuksen. TUVAKoulutus on tarkoitettu oppijoille, joilla ei ole toisen asteen tutkintoa, ja jotka vielä hakevat omaa koulutusuraansa. TUVAssa on mahdol- lista korottaa perusopetuksen arvosanoja ja opiskella osia lukio- ja ammatillisesta koulutuksesta. Lukuvuonna 2023–24 TUVAKoulutuksemme laajeni Paja-ryhmällä ja S2-ryhmällä. Paja on suunnattu nuorille, joilta puuttuu perusopetuksen päättötodistus

ja S2-TUVA oppijoille, joilla on puutteita suomen kielen peruskielitaidossa. Luku-
vuonna 2025–26 TUVA-koulutuksessamme on neljä linjaa: 10TUVA, S2-TUVA, Silta-
TUVA ja Paja-TUVA.

Opiskeluohjelmat laaditaan käyttäen lukuvuoden 2026–27 opintotarjotinta, josta löy-
dät tarjolla olevan opetuksen päivämäärineen ja kellonaikoineen. Tarjotin-nimitys joh-
tuu siitä, että kyseessä on ennakkosuunnitelma, johon saattaa tulla muutoksia (pois-
toja tai lisäyksiä) opiskelijoiden valintojen mukaan.

Onnea ja menestystä opinnoillesi!

AINEKOHTAISIA OPISKELUOHJEITA

Äidinkieli ja kirjallisuus

Äidinkielen ja kirjallisuuden opintojaksot ovat monipuolisia ja vaativat monenlaista
osaamista. Pelkkä hyvä kirjoitustaito ei riitä, vaan yksi keskeisimpiä tavoitteita on,
että oppii tuottamaan, erittelemään ja tulkitsemaan erilaisia aineistoja. Jotta pystyy
analysoimaan tekstejä napakasti, pitää myös oppia käyttämään erilaisia käsitteitä. Äi-
dinkielen opinnoissa harjoitellaankin näitä taitoja samalla, kun paneudutaan ylioppi-
laskirjoitusten tehtävätyyppeihin.

Koska opintojaksot ovat tiiviitä, täytyy opiskelu aloittaa reippaasti. Ensimmäisellä op-
pitunnilla sovitaan pakollisista ja arvioitavista tehtävistä ja aikataulusta sekä aseteta-
aan omat oppimista koskevat tavoitteet. Noudata opettajan antamaa aikataulua ja
palauta annetut kotitehtävät, esimerkiksi kirjoitelmat, ajallaan.

Äidinkielessä opiskellaan suurimmaksi osaksi M365-oppimisympäristössä tai
Moodlessa, joten oppi- ja tehtäväkirjan lisäksi tarvitet tietokoneen. Ota tarvittavat vä-
lineet mukaan jo ensimmäiselle oppitunnille.

Jokaisella äidinkielen opintojaksolla luetaan vähintään yksi teos. Jotta ehtii kunnolla
paneutua teokseen, on syytä heti opiskelun alettua hankkia vaadittu kirja ja ryhtyä lu-
kemaan sitä annetusta näkökulmasta.

Pyydä teksteistäsi rohkeasti palautetta sekä opettajalta että muilta opiskelijoilta ja
hyödynnä saamasi palaute. Kuuntele, tee muistiinpanoja ja kysy rohkeasti. Ole aktii-
vinen myös vapaa-ajallasi - lue erilaisia tekstejä. Monilukutaito harjaantuu vain opet-
telemalla lukemaan ja analysoimaan tekstejä internetistä, sanomalehdistä jne.

Äidinkielen opintojaksot kannattaa käydä järjestyksessä, sillä aiempia tietoja ja taitoja
vaaditaan seuraavilla opintojaksoilla. Pakollisten opintojen lisäksi kannattaa suorittaa
myös valinnaisia opintoja, varsinkin jos tähtää yo-kirjoituksiin.

Vieraat kielet ja ruotsi

Kielten opiskelu vaatii monipuolista panostusta eri osa-alueisiin, sulatusaikaa ja kertausta. Kielissä opintojaksoja on runsaasti. Jos mahdollista, käy ne järjestyksessä, ensin etenevät (pakolliset), sitten valinnaiset ja abikertaus, varsinkin, jos tähtää yo-kokeeseen.

Ensimmäinen oppitunti on tärkeä tien avaaja. Tule sinne kirjan tai digimateriaalin kanssa, kuuntele opettajan ohjeet ja kysy lisää. Opintojakson aikana on sanakokeita, kuunteluita, kotitehtäviä, suullisia ja kirjallisia harjoituksia ja näyttöjä, jotka tulee tehdä ennen koetta.

Oppimateriaalissa on yleensä nettisivut, joista voit kuunnella kappaleet ja monet tehtävät sekä harjoitella ääntämistä, puhumista ja kirjoittamista. Kielissä sanaston opettelu on monille kaikkein vaikeinta. Käy siis kappaleet läpi ja tee ainakin sanastoon liittyvät tehtävät. Kielioppi on tärkeä osa kielen oppimisessa. Uudet kielioppiasiat selitetään aina oppitunneilla.

Ole mukana suullisessa tuntiharjoittelussa, tee kotona valmiiksi enemmän aikaa vievät muunnos- ja käännöstehtävät. Kielet ympäröivät meitä, ota ne vastaan kaikissa muodoissa, TV:n, radion, internetin, lehtien, kirjojen ja musiikin kautta.

Suunnittele, silmäile, lue teksti ja kuvat, kertaa, kuuntele, puhu, kirjoita, kertaa, älä taakerru, kysy. Aseta oppimisellesi tavoite ennen opintoja, tee työtä tavoitteen saavuttamiseksi ja katso lopuksi, osasitko ja oivalsitko. Kielissä mitään ei voi jättää taakse, uudet asiat perustuvat ennen opituille, siis: kertaa jatkuvasti aiemmin opittua!

Matematiikka

Matematiikassa onnistuminen edellyttää oikeaa asennetta. Työhön on ryhdyttävä heti. Ensin on rakennettava vankka perusta, jonka päälle myöhempi oppiminen rakentuu.

Oppitunneilla käsitellään opiskeltavan aiheen teoriaa, lasketaan esimerkkitehtäviä ja perehdytään matematiikassa tarvittavien tietokoneohjelmien käyttöön. Kotona tehtävä työ vahvistaa osaamista ja syventää ymmärrystä. Oppimisen kannalta kotona tapahtuva opiskelu ja harjoitustehtävien ratkomisen ovat erittäin tärkeitä, pelkkä opetuksen seuraaminen ei johda omaan oppimiseen. Jollet osaa kotitehtäviä, muista kysyä opettajalta apua seuraavalla oppitunnilla. Ratkaisevan tärkeää on itsenäisen opiskelun kautta saavutettava hyvä laskutaito. Opiskele itseäsi, älä opettajaa tai sukulaisia varten. Kirjan ratkaistuista esimerkkitehtävistä saat erinomaista apua. Mitä enemmän harjoitusta, sitä parempi tulos.

Matematiikan opiskelijoille suositellaan tietokoneelle asennetun laskinohjelman käyttöä. Ilmaisella GeoGebra-ohjelmalla pääsee pitkälle sekä lyhyessä että pitkässä matematiikassa. Muista, että laskinohjelmankin käytön oppii vain harjoittelemalla. Oppitunneilla emme ehdi perehtyä kaikkiin ohjelmien salaisuuksiin, mutta neuvoa voi aina kysyä opettajalta.

Matematiikan ylioppilaskirjoituksissa on kokeen alussa osio, jossa on selvittävä ilman edistyneempiä laskinohjelmia. Vastaavalla tavalla toimitaan myös useissa matematiikan opintojakson kokeissa.

Reaaliaineet

Opiskelu lukiossa on vaativampaa kuin peruskoulussa. Reaaliaineiden opintojaksot ovat tiiviitä ja opinnoissa edetään nopeaa tahtia. Opiskelussa korostuvat omaehtoisuus, itsenäisyys ja vastuullisuus.

Tavoitteena on tiedon ymmärtäminen ja kokonaisuuksien hahmottaminen. Pohdi asioiden välisiä yhteyksiä, vältä ulkolukua. Opettele peruskäsitteet hyvin. Kokeile ja etsi itsellesi sopivia opiskelutekniikoita. Digitaidot ovat lukio-opinnoissa välttämättömät, myös reaaliaineissa. Muistathan pyytää tarvittaessa tukiopetusta.

Hanki oppimateriaali ajoissa ja tutustu siihen jo ennen opintojakson alkua. Saat näin kokonaiskuvan opiskeltavista asioista, ja sinun on helpompaa omaksua asioita oppitunneilla. Oppitunneilla käsiteltävään aiheeseen kannattaa valmistautua etukäteen esimerkiksi lukemalla oppikirjaa.

Käytä oppitunnit tehokkaasti: kuuntele, tee muistiinpanoja ja osallistu keskusteluihin. Tee annetut kotitehtävät tunnollisesti. Opintojen arviointi on monipuolista ja opintojaksoilla on useita arvioitavia osa-alueita. Laadi itsellesi opiskeluaikataulu, jossa varaat aikaa myös lepoon ja virkistytymiseen. Seuraa tiedotusvälineistä maailman tapahtumia. Muista mediakriittisyys.

KUOPION AIKUISLUKION WILMA

Wilma on Internet-liittymä koulumme hallinto-ohjelmaan. Sinne pääset koulun kotisivulla olevan linkin kautta tai osoitteesta <https://kuopio.inschool.fi/>. Wilman avulla voit **selata opetustarjontaa, ilmoittautua opintojaksoille, katsella arvosanojasi**, opettajatietoja, ym. koulumme toimintaan liittyviä asioita. Wilma-tunnus tehdään Kuopion aikuislukion omille opiskelijoille.

Käyttäjätunnus: ensimmäinen etunimi.sukunimi (pienellä ilman ääkkösiä: ä korvataan kirjaimella a ja vastaavasti ö kirjaimella o)

Aloitussalasana: Aikuis+6 henkilötunnuksen ensimmäistä numeroa

Voit vaihtaa salasanasi **M365-palvelussa. Wilma-salasana tulee vaihtaa kerran vuodessa.** Samaa salasanaa ei voi käyttää kahta kertaa peräkkäin. Jos kirjautumisessa on ongelmia, ota yhteyttä aikuislukion koulusihteerin.

Kuopion kaupunki edellyttää, että opiskelijan Wilma-salasana toteuttaa seuraavat ehdot:

- 1) Salasanassa on vähintään 8 merkkiä.
- 2) Salasanassa on merkkejä vähintään kolmesta seuraavasta kategoriasta:
 - a) isot kirjaimet A –Z (ei ääkkösiä!)
 - b) pienet kirjaimet a –z (ei ääkkösiä!)
 - c) numerot 0 –9
 - d) erikoismerkit !, ?, \$, % jne.

Wilma-tunnuksella pääset oppilasverkkoon omalla tai koulun tietokoneella sekä M365-palveluun koulumme kotisivulta tai osoitteesta [login.microsoftonline.com](https://kuopio.inschool.fi/)

Osoite <https://kuopio.inschool.fi/> Kuopion kaupungin Wilma

Kirjautuminen

Kirjoita saamasi tunnukset kohtaan **Käyttäjätunnus** ja **Salasana**.

Klikkaa **Kirjaudu sisään**. Ensimmäinen kirjautuminen tulee tehdä koulun verkossa.

MFA

Monivaiheinen tunnistautuminen (MFA). Opiskelijat käyttävät monivaiheista tunnistautumista kirjautuessaan M365-ympäristöön (esim. sähköposti ja Teams)

koulun ulkopuolella (esim. kotona). Kirjautuminen edellyttää puhelimeen asennettavan Microsoft Authenticator -sovelluksen käyttöä.

Sovellus asennetaan puhelimeen omasta sovelluskaupasta

(Google Play: [Microsoft Authenticator – Google Play sovellukset](#) tai App Store: [Microsoft Authenticator App Storessa \(apple.com\)](#)) ja asennuksen jälkeen se kytketään omaan edu.kuopio.fi-käyttäjätiliin.

Monivaiheisen tunnistautumisen avulla käyttäjän henkilöllisyys vahvistetaan kahta tai useampaa eri tunnistautumistapaa hyödyntämällä. Kuopiossa on käytössä sekä tekstiviestiä että autentikaattoria (sovellus älykännykässä) hyödyntävä tunnistautumistapa.

Opintotarjotin

Wilmassa voit tarkastella kurssitarjotinta. Valitse **Kurssitarjotin** ja **Muuta kurssitarjotinvalintoja**. Valitse haluttu jakso. Lopuksi **Takaisin etusivulle**.

Opintojaksoille ilmoittautuminen

Kurssitarjotin-lohkosta pääset jaksoihin, joille ilmoittautuminen on mahdollista. Tai valitse **Kurssitarjotin** ja **Muuta kurssitarjotinvalintoja**. Valitse ensin jakso, jolle ilmoittautuminen on käynnissä. Vie hiiri valitsemasi opintojakson päälle ja klikkaa. Opintojakso on valittu, mikäli sen väri muuttuu tummaksi. Valinta päivittyy samalla Wilman työjärjestykseen.

Huomaathan, että Wilmassa opintojaksojen numerointi on tehty päivälukion opetus-suunnitelman ja tuntijaon mukaisesti. Pakolliset ja valinnaiset opinnot vastaavat pääsääntöisesti päivä- ja aikuislukiossa toisiaan lukuun ottamatta **historiaa**. Niissäkin opintojaksojen sisällöt ja tavoitteet ovat samat, mutta numerointi poikkeaa seuraavasti:

Historia/aikuislukio	3	2
Historia/päivälukio	2	3

Yo-kirjoituksiin ilmoittautuminen

Kohdasta **Lomakkeet** voit ilmoittautua ylioppilaskirjoituksiin. Asiasta tiedotetaan tarkemmin kirjoituksia edeltävissä infoissa.

Lukujärjestys

Kohdasta **Työjärjestys** näet jakson lukujärjestyksen, luokat ja opettajat.

Oppilaitostietoja

Opettajat (lukujärjestys, huoneet) ja **Huoneet** (opetusluokkien lukujärjestykset).

Opinnot

Kohdasta **Suoritukset** näet arvosanasi. Saat kaikki arvosanat näkyviin klikkaamalla **Näytä kaikista kursseista**. Sitten voit laajentaa näkymää + merkistä eri **oppiaineiden kursseihin**. Vastaavasti näkymää voit pienentää – merkistä.

Uloskirjautuminen

Valitse oikeasta yläkulmasta **Kirjaudu ulos**.

Microsoft 365

M365 – järjestelmään kirjaudutaan osoitteessa login.microsoftonline.com Wilma-tunnuksen mukaisesti ilman ääkkösiä:
etunimi.sukunimi@edu.kuopio.fi Wilman salasana

Järjestelmä tekee opiskelijoille sähköpostiosoitteen: etunimi.sukunimi@edu.kuopio.fi

Langaton verkko

Aikuislukion opiskelijat voivat koululla ollessaan käyttää langatonta opiskelijaverkkoa. Verkon nimi on panOPPILAS. Verkkoon liitytään Wilma-tunnuksilla. Verkkoon liittymisen yksityiskohdat riippuvat laitteesta ja käyttöjärjestelmästä. Löydät tarkemmat ohjeet aikuislukion verkkosivulta <https://kuopionaikuislukio.onedu.fi/web/tvt-ohjeet/>.

A. YLEISTÄ

Autot

Koulun pihassa on iltaisin klo 16 jälkeen rajoitetusti pysäköintipaikkoja. Keskustan alueella on kadunvarsipysäköintiin oikeuttavia paikkoja.

Kanslia

Aikuislukion kanslia sijaitsee toisessa kerroksessa. Kanslia on avoinna koulupäivinä maanantaista torstaihin klo 10–17, perjantaisin kanslia on suljettu. Periodien kahtena ensimmäisenä päivänä kanslia on avoinna klo 10.30–18.0). Koulun loma-aikoina ja kesällä kanslia on avoinna maanantaista torstaihin klo 8–14, perjantaisin kanslia on suljettu.

Oppimateriaalit

Oppikirjat ovat digitaalisia, ja tehtävät ja kokeet tehdään myös pitkälti digitaalisesti. Tiedot käytettävistä oppikirjoista löytyvät koulun kotisivulta. Oppikirja tai muu oppimateriaali tulee olla opiskelijalla jo ensimmäisellä oppitunnilla ja se on oltava mukana koko opintojakson ajan. Opiskelussa voi halutessaan käyttää myös paperista oppikirjaa. **Oppimateriaalit ovat maksuttomia oppivelvollisille 2005 ja sen jälkeen syntyneille, muut opiskelijat hankkivat materiaalit itse.**

Oma tietokone

Opiskelija hankkii kannettavan tietokoneen (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet) lukion opintojaksoille. Oma tietokonetta käytetään myös digitaalisissa ylioppilaskirjoituksissa. Oppivelvolliset saavat lukiolaiskannettavan ja kuulokkeet kouluun tullessaan.

TVT-tuki

TVT-tuesta vastaa Esa Pulkka. Häneen voi olla yhteydessä sähköpostilla tai Wilma-viestillä.

Oppivelvollisten lukiolaiskannettavan kokonaispalveluun kuuluu tuki- ja huoltopalvelu. Maksuttomaan tukipalveluun voi olla yhteydessä kuka tahansa niin opiskelija / vanhempi, kuin koulun henkilökuntaan kuuluva. Tukipalvelu on opiskelijoiden käytössä koko lukio-opintojen ajan ja sieltä saa apua ohjelmien sekä koneen käyttämiseen liittyvissä asioissa.

Laitteen toimintahäiriö- ja vikatilanteissa voit olla yhteydessä myös

tukeen. Jos esimerkiksi laite putoaa ja vaurioituu, tuesta saat ohjeita ja ennakkoarvion kustannuksista myös niissä tapauksissa, joissa vahinko ei kuulu takuun piiriin.

- Tukipuhelin 041 4591 624 / arkisin klo 8–16
- Sähköposti tuki@opinsys.fi

Opintotuki

Koska iltapöytä katsotaan sivutoimiseksi opiskeluksi, opiskelijat eivät pääsääntöisesti kuulu valtion opintotuen ja koulumatkatuen piiriin. Muita mahdollisia tukimuotoja voi tiedustella KELA:ltä. **Maksettomaan koulutukseen oikeutettu** voi saada opintotukea sekä koulumatkatukea, jos koulumatka on vähintään 7 kilometriä yhteen suuntaan.

Opiskelumaksut

Tutkintoon tähtäävä opiskelu on ilmaista neljän vuoden ajan. Oppimateriaalit (kannettava tietokone, sähköiset tai painetut oppikirjat ja muut opiskeluvälineet) opiskelija kustantaa itse.

Aineopiskelijat maksavat periodimaksun kultakin periodilta, jolla he suorittavat opintoja. **Periodimaksu on 25 euroa.**

Oppivelvollisuuslain mukaisesti maksuttomuuden piirissä olevat opiskelijat saavat koululta opiskelua varten kannettavan tietokoneen sekä käytettävät oppimateriaalit. Oppivelvollisuuslain mukainen maksuttomuus jatkuu sen kalenterivuoden loppuun saakka, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta.

Aineopiskelijan periodimaksu (25 euroa / jakso) maksetaan Kuopion kaupungin tilille (ohje 1.1.2021-):

Kuopion kaupunki
IBAN: FI25 8000 1400 7700 39
BIC: DABAFIHH

Viestikenttään kirjoitetaan tiliöintinumero ja kyseinen periodi:

3351 5405 900 9888–5301/periodi 1

Ilmoittautuminen on sitova. Esitä tosite opintojakson aikana opettajalle, joka tarkastaa maksusuorituksen.

Terveydenhoito

Terveydenhoitajan palvelut on tarkoitettu lukion **tutkintoa suorittaville oppivelvollisille**. Terveydenhoitajana toimii Susanna Hyvönen, puh. 044 718 6562, sähköposti: [susanna.hyvonen\(at\)pshyvinvointialue.fi](mailto:susanna.hyvonen(at)pshyvinvointialue.fi). Terveydenhoitajan vastaanotto on Kuopion aikuislukiolla, 3. kerros. **Muut opiskelijat käyttävät julkisen terveydenhuollon palveluita.**

Tupakointi Tupakkalain mukaan tupakointi koulun alueella on ehdottomasti kielletty. ”Savutonta tupakkatuotetta ja savutonta nikotiinituotetta ei saa käyttää päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa” (Tupakkalaki 74 §). Huomaa myös, että ”alle 18-vuotias ei saa pitää hallussaan tupakkatuotetta tai tupakan vastiketta” (Tupakkalaki 118 §).

Laki kieltää tupakkatuotteiden ja niiden korvikkeiden käytön myös täysi-ikäisiltä esi- ja peruskouluissa, toisen asteen oppilaitoksissa, päiväkodeissa sekä leikkikentillä.

B. OPETUSJÄRJESTELYT

Koko tutkinto Päätötodistuksen saadakseen tulee suorittaa tuntijaossa määritellyt pakolliset opinnot ja valinnaisia sen verran, että vähimmäiskurssimäärä (44) tai vähimmäisopintopistemäärä (88) täyttyy. Koko tutkinnon (sisältää yo-kirjoitukset) suorittaminen kolmessa vuodessa edellyttää keskimäärin kolmen opintojakson suorittamista periodissa. Opiskeluaikaa on mahdollista lyhentää tai pidentää.

Aineopiskelu Opiskelija voi osallistua vain yhden tai useamman aineen opiskeluun. Opiskelun päätyttyä kirjoitetaan pyynnöstä todistus suoritetuista opinnoista.

Korottaminen Päätötodistuksen arvosanojen korottaja suorittaa korotusaineissa koulun edellyttämät opintojaksot. Annettavan todistuksen arvona määritellään näiden opintojen perusteella.

Lukio-opintojen huomioiminen

Aiempia lukio-opintoja voidaan lukea hyväksi. Hyväksilukeminen on sovittava kirjallisesti opinto-ohjaajan, rehtorin tai apulaisrehtorin kanssa opintojen alkaessa.

Ammatillisten opintojen huomioiminen

Suoritetusta ammatillisesta tutkinnosta voidaan lukea hyväksi lukiotutkinnon valinnainen osuus, jolloin siis riittää suorittaa pakolliset opinnot. Pakollisia opintoja on 66 opintopistettä (33 kurssia) tai 74 opintopistettä (37 kurssia) matematiikan tason (lyhyt/pitkä) valinnasta riippuen. Lisäksi joitakin alkupään pakollisia opintoja voidaan **hakemuksesta** lukea hyväksi, tällöin on otettava yhteys opinto-ohjaajaan tai rehtoriin. Näitä hyväksilukemisperiaatteita voidaan soveltaa parasta aikaa ammatillista tutkintoa suorittaviin.

Lukuvuosi Aikuislukion **lukuvuosi** alkaa yleensä joko elokuun lopussa tai syyskuun alussa ja päättyy toukokuun lopussa. Opetusta on maanantaista torstaihin, lisäksi joinakin perjantai-iltoina on mahdollista

sesti kokeita tai opetusta. Oppitunnit ovat pääsääntöisesti aikavälillä 16.30–19.45, rajoitetusti opintoja on myös klo 14.45–16.15 (iltapäiväopetus).

Periodi Varsinainen lukuvuosi on jaettu kuuteen periodiin. Kullakin periodilla opiskelija keskittyy vain tiettyihin opintoihin. Lukuvuoden 3. periodi on ajallisesti muita lyhyempi ja sillä kunkin opintojakson oppitunnit pidetään joka päivä maanantaista torstaihin lukuun ottamatta niin kutsuttuja kevennyspäiviä. Muilla periodeilla opintojakson oppitunnit pidetään kahtena päivänä viikossa.

Opintojakso/kurssi Kullakin periodilla opiskeltu aine käsittää yhden opintojakson eli kurssin. Opintojakson laajuus on tavallisesti kaksi opintopistettä. Opintojaksolla on kymmenen opetuskertaa sekä yleensä loppukoe. Oppitunteja on kahtena iltana viikossa; maanantaisin ja keskiviikkoisin opiskellaan tietyt opintojaksot – tiistaisin ja torstaisin toiset opintojaksot opintotarjottimen mukaan. Kolmannella periodilla opiskellaan samaa opintojaksoa joka ilta (ma–to). Opintojaksot on numeroitu ja suositeltu suoritusjärjestys on selvitetty sivulla 19.

Opintotarjotin Jokaiselle lukuvuodelle laaditaan ennakolta suunnitelma, josta ilmenee milloin ja mitkä opintojaksot lukuvuotena on suunniteltu pidettäväksi. Opintotarjotinta tarkistetaan lukuvuoden aikana lisäämällä tai poistamalla tarjontaa. Ehdotukset lisäyksistä tehdään opettajalle, opinto-ohjaajalle tai rehtorille.

Ilmoittautuminen Opintojaksoille ilmoittaudutaan Wilmassa. Ensimmäisen periodin oppitunneille voi myös mennä suoraan ja ilmoittautua opettajalle. **Muiden periodien lukio-opintoihin sen sijaan täytyy ilmoittautua ennakkoon edellisen periodin viimeiseen koepäivään mennessä Wilman kautta.**

Tuntijako Tuntijako määrää, mitä aineita ja kuinka monta opintojaksoa täytyy suorittaa päättötodistuksen saadakseen. Tuntijaot ovat sivuilla 16–18.

Vähimmäisoppimäärä Lukion päättötodistuksen saadakseen on suoritettava tuntijaossa määritelty vähimmäisoppimäärä (44 kurssia tai 88 opintopistettä).

Kokeet Jokaisen periodin loppuksi on päättöviikko, joka käsittää yleensä neljä koepäivää. Suoritusaika kokeessa on klo 16.30–19.45 (poikkeuksena iltapäiväopetus). Tarvittaessa kokeessa tulee esittää henkilöllisyystodistus. Opintosuoritus voi perustua kokonaan tai osittain opintojen aikana tehtyihin tuotoksiin ja testeihin. **Opintojakson päättöviikon koepäivä voidaan käyttää myös opetukseen. Digitaalisessa kokeessa opiskelija käyttää omaa tietokonetta** (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet ja tarvittaessa langallinen hiiri).

Kokeen palautus	Digitaalisesta kokeesta saatu palaute tulee opiskelijan sähköpostiin.
Uusintakoe	Jokaisen periodin osalta järjestetään uusintakoe. Uusintakokeessa saa yhden kerran yrittää korottaa hylättyä opintojakson arvosanaa. Lisäksi uusintakokeessa voi yhden kerran yrittää suorittaa opintojakson, jonka loppukokeeseen opiskelija ei ole pätevästä, opettajan hyväksymästä syystä päässyt osallistumaan. Uusintakokeeseen on ilmoittauduttava opintojakson opettajalle Wilma-viestillä tai sähköpostilla viimeistään kolme työpäivää ennen koetta. Uusinnat tulee suorittaa kyseisen periodin uusintakokeessa. Uusintakokeeseen ilmoittautuneen ja siitä poissa olleen korotuskerta menee, jos hän ei ennen koetilaisuutta peru ilmoittautumistaan. Uusintakokeessa tulee esittää henkilöllisyystodistus.
Oppimisen tuki	Oppimisen tuen tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen suorittamisessa. Erityisopettajan tai opinto-ohjaajan kanssa voit keskustella oppimiseen ja opiskeluun liittyvistä asioista. Erityisopettaja ohjaa sinua koulun tukitoimien käytössä ja erilaisissa opiskeluun liittyvissä kysymyksissä. Tuen tarpeessa olevalla opiskelijalla on mahdollisuus aineenopettajan antamaan tukiopeutukseen.
Kertauskurssit	Johdantokursseilla (0–opintojaksot) kerrataan peruskoulun keskeisiä sisältöjä ennen varsinaisia lukio-opintoja. Lukuvuonna 2026–27 tarjotaan englannista ENA0, ruotsista RUB0 ja matematiikasta MAB0. Abi-kertaukset on tarkoitettu ylioppilaskokeisiin valmistautuville. Lukuvuonna 2026–27 tarjotaan englannista AbiE, ruotsista AbiR ja lyhyestä matematiikasta AbiMAB. Lisäksi äidinkielessä on tarjolla ylioppilaskokeeseen valmentavat opintojaksot ÄI10 ja ÄI11.
Opintojen ohjaus	Opintojen ohjausta antavat opinto-ohjaaja, apulaisrehtori sekä jokainen opettaja oman aineensa osalta. Opinto-ohjaaja pitää ohjaukseen liittyvistä aiheista luentoja ja on tavattavissa vastaanottoaikoina. Opinto-ohjaajan puoleen tulee kääntyä kaikissa opinto-ohjelmiin liittyvissä kysymyksissä. Lukion opinto-ohjaajana toimii Henri Huovinen. Häneen voi olla yhteydessä puhelimitse 044 718 1706, sähköpostilla tai Wilma-viestillä.
Erityisopettaja	Erityisopettajan kanssa voi keskustella oppimiseen ja opiskelun tukeen liittyvistä asioista. Erityisopettaja Inka Turunen palvelee aikuislukion tutkintotavoitteisia opiskelijoita. Erityisopettajalle voi varata ajan puhelimitse 044 718 1349, sähköpostilla tai Wilma-viestillä.

Psykologi Psykologipalvelut kuuluvat oppivelvollisille. Aikuislukion psykologina toimii **Anu Rautiainen**. Häneen voi olla yhteydessä puhelimitse 044 461 0934 tai sähköpostilla anu.rautiainen (at) pshyvinvointialue.fi.

Kuraattori Kuraattoripalvelut kuuluvat oppivelvollisille. Aikuislukion kuraattorina toimii **Elisa Repo**. Häneen voi olla yhteydessä puhelimitse 044 718 1978 tai sähköpostilla elisa.repo (at) pshyvinvointialue.fi.

Ammatinvalinta Ammatinvalinnanohjauksesta vastaa opinto-ohjaaja **Henri Huovinen**. Opinto-ohjaajaan tulee ottaa yhteys kaikissa jatko-opintoihin liittyvissä asioissa.

Yhteenveto opinnoista

Yhteenvedon suoritetuista opinnoista ja arvosanoista voi tarkistaa Wilman kautta. **Virallisen todistuksen** suoritetuista opinnoista saa pyydettäessä aikuislukion kansliasta.

Poissaolot Opetukseen osallistuminen on olennainen osa opintosuoritusta. Ilmoita poissaoloistasi aina niille opettajille, joiden tunnilta joudut olemaan poissa. Kolmen poissaolokerran jälkeen opintojakson suorittaminen voidaan keskeyttää. Opettaja selvittää tarkemmat suoritussäännöt opintojakson alussa.

Eroaminen ja keskeyttäminen

Kun päätät opintosi, ilmoita siitä kansliaan. Eroavalle opiskelijalle kirjoitetaan pyynnöstä erotodistus. Opiskelija voi tilapäisesti keskeyttää opintonsa yhden tai useamman periodin ajaksi. Keskeytystä ei lasketa mukaan opiskeluaikaan. Muista siis ilmoittaa kou-lusihteerille, jos keskeytät opintosi.

PERIODIJÄRJESTYS (jaksojärjestys) LV. 2026–2027

PERIODI	OPETUS ALKAA	OPETUS PÄÄTTYY	PÄÄTTÖVIIKKO (kokeet)				UUSINTAKOE
I	31.08	01.10	05.10	06.10	07.10	08.10	pe 30.10
II	19.10	19.11	23.11	24.11	25.11	26.11	ke 16.12
III	30.11	12.01	13.01	14.01			pe 29.01
IV	18.01	18.02	22.02	23.02	24.02	25.02	pe 02.04
V	01.03	13.04	14.04	15.04	19.04	20.04	pe 14.05
VI	21.04	26.05	27.05	31.05	01.06	02.06	ma 07.06

- 1. Talvikausi** alkaa: 31.08.2026 klo 16.30 (opetus alkaa)
päättyy: 05.06.2027 klo 10.00 (ylioppilasjuhla)
Huom! Poikkeus opetuksessa: ke 26.05. ti/to oppitunnit
- 2. Lomapäivät:** Talvikaudella (31.08.–05.06.) perjantait ovat vapaita lukuun ottamatta uusintakoepäiviä 30.10., 29.01., 02.04., ja 14.05.
- 12.–16.10. (syysloma)
02.12. ja 09.12. (III periodin kevennyspäivät, ei opetusta)
17.12.–10.01. (joululoma)
08.–12.03. (talviloma)
26.–29.03. (pääsiäisloma)
06.05. (helatorstaivapaa)
- 3. Kokeet:** Opintojaksojen kokeet ja uusintakokeet pidetään klo 16.30–19.45. Iltapäiväopintojaksojen kokeet pidetään klo 14.45–16.15.
- 4. Kokeiden palautus:** Kokeet palautetaan seuraavan periodin 3. (ma/ke -opinnot) ja 4. (ti/to -opinnot) opetusiltana. VI periodin palautus on 27.05.

**TUNTIJAOT
KUOPION AIKUISLUKION TUNTIJAKO 2021, LUKIOKOULUTUS**

OPPIAINE	Lyhenne	Valtakunnalliset pakolliset op	Valtakunnalliset valinnaiset op	Koulukohdattaiset valinnaiset op
Äidinkieli ja kirjallisuus	ÄI	10	4	2
Suomi toisena kielenä	S2	10	2	
Pitkä englantia tai saksa tai venäjä tai espanja	ENA	12	4	4
	SAA/VEA/EAA	12	4	
Ruotsi	RUB	10	4	4
B3-kieli	*		12	2
Matematiikka, yhteinen		2		
Matematiikka, lyhyt		10	4	8
Matematiikka, pitkä		18	6	4
Uskonto, elämänkatsomustieto		2	10	2
Historia		4	8	2
Yhteiskuntaoppi		4	4	2
Filosofia		2	6	2
Fysiikka (x)		2 tai 4	10–12	2
Kemia (x)		2 tai 4	6–8	2
Biologia (x)		2 tai 4	6–8	2
Maantiede (x)		2 tai 4	4–6	2
Psykologia			10	2
Terveystieto			6	2
Opinto-ohjaus				6
Kuvataide			4	4
Musiikki			4	4
Liikunta			2	4
Tietotekniikka				8
Teemaopinnot				2
Opintojaksoja vähintään		88 op		

*) lyhyet kielet: espanja (ES), italia (IT), ranska (RA), saksa (SA) ja venäjä (VE)
(x) Luonnontieteellisiä opintoja vähintään 10 op.

Matematiikan oppimäärää vaihdetaan pitkästä lyhyeen, suoritettuja opintoja luetaan hyväksi seuraavalla tavalla: MAA2→ MAB2, MAA3→MAB3, MAA6→MAB8, MAA8→MAB5, MAA9→MAB7

LUKIOASTEEN TUNTIJAKO (vuoden 2016 opetussuunnitelma)

AINE	Lyhenne	Pakolliset kurssit	Syventävät kurssit	Koulu-koh-taiset
Äidinkieli	ÄI	5	4	2
Suomi toisena kielenä	S2	5	1	
Pitkä englanti tai saksa tai ve-näjä tai espanja	ENA	6	2	4
	SAA / VEA / EAA	6	2	
Ruotsi	RUB	5	2	4
Matematiikka, yhteinen	MAY	1		
Matematiikka, lyhyt	MAB	5	2	3
Matematiikka, pitkä	MAA	9	3	2
Kemia **	KE	1-2	3-4	1
Fysiikka	FY	1-2	5-6	1
Maantiede	GE	1-2	2-3	1
Biologia	BI	1-2	3-4	1
Historia	HI	2	4	1
Uskonto, elämäntietomustieto	U, ET	1	5	1
Yhteiskuntaoppi	YH	2	2	1
Lyhyt kieli	*		8	1
Psykologia	PS		5	1
Filosofia	FI	1	3	1
Kuvataide	KU		2	2
Musiikki	MU		2	2
Terveystieto	TE		3	1
Liikunta	LI		1	4
Teemaopinnot	TO		1	
Tietotekniikka	TITE			3
Opinto-ohjaus	OP			3
VÄHIMMÄISKURSSIMÄÄRÄ ON 44 (88 opintopistettä). 1 kurssi = 2 opintopistettä Aikuislukio-opintojen laajuus on 88 opintopistettä. *) lyhyet kielet: espanja (ES), italia (IT), ranska (RA), saksa (SA) ja venäjä (VE) **) luonnontieteellisistä oppiaineista (KE, FY, BI, GE) vähintään 5 kurssia				

PERUSASTEEN TUNTIJAKO

AINE ja lyhenne	Pakollisia kursseja	Valinnaisia kursseja
Äidinkieli (äi)	6	4
Suomi II kielenä (s2)	12	2
Englanti (en)	8	2
Ruotsin kieli (ubr)	6	3
Matematiikka (ma)	8	1
Uskonto tai elämänkatsomus-tieto (u/ET)	1	
Historia (hi)	1	2
Yhteiskuntaoppi (yh)	2	1
Fysiikka (fy)	1	2
Kemia (ke)	1	2
Biologia (bi)	1	2
Maantieto (ge)	1	2
Terveystieto (te)	1	
Opinto-ohjaus ja työelämätaidot (oto)	2	
Tietotekniikka (*)		3
Kuvataide (*)		4
Musiikki (*)		4
Liikunta (*)		4
Kotitalous (*)		4
Käsityö (*)		4
Vähimmäiskurssimäärä on 46.		

*: Oppiaineen kurssit suoritetaan lukiossa tai muualla perusopetuksessa. Lukiokurssit luetaan mukaan myös lukiotutkintoon, mikäli perusasteen jälkeen henkilö jatkaa lukiossa.

SUOSITELTAVA OPINTOJEN SUORITUSJÄRJESTYS (LOPS 2021)

Selkeintä on suorittaa eri aineiden opintojaksot numerojärjestyksessä. Joskus tästä järjestyksestä voi poiketa, jos se on perusteltua opintojen etenemisen kannalta. Oheisessa taulukossa on suositusedellytykset opintojaksolle osallistumiseen.

LUKIOASTE

Oppiaine / kurssi	Pakolli- sia opin- toja	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Äidinkieli (ÄI)	7		1	1	2-3	4	5	5	1-7	1-7	1-7	1-7
Suomi toisena kielenä (S2)	7		1	1	2-3	4	1-5					
Ruotsin kieli (RUB1)	5		1	1-2	3	4	1-5	1-5				
Pitkä englantia (ENA) - saksa ja ve- näjä	6		1	1-2	3	4	5	6	6			
Lyhyt kieli (ES, IT, RA, SA, VE)			1	2	3	4	5					
Matematiikka, yhteinen (MAY)	1											
Pitkä matema- tiikka (MAA)	9		MAY1	2	2	2	2	6	2	2		
Lyhyt matema- tiikka (MAB)	7			2	2	2	1, 4	6				
Fysiikka (FY)	1-2		1	1-2	1-2	4	1-2	6	7			
Kemia (KE)	1-2			1-2	3	3						
Biologia (BI)	1-2			1-2	3	3						
Maantiede (GE)	1-2			2	1-3							
Uskonto (U)	1			1	1	1	1					
Elämänkatso- mustieto (ET)	1											
Filosofia (FI)	1		1	1	1							
Psykologia (PS)			1	1	1	1						

Historia (HI)	2											
Yhteiskunta- oppi (YH)	2											
Terveystieto (TE)		1	1									

C. SUORITUSSÄÄNNÖT

- Opiskelu-aika** molemmilla kouluasteilla on enintään 4 vuotta. Erityisestä syystä opiskelija voi anoa viidennen vuoden opinto-oikeutta. Luvan opiskeluajan pidentämiseen myöntää rehtori.
- Opintojaksojen suoritusjärjestys**
Ohjeellinen suoritusjärjestys on selvitetty sivulla 19–20.
- Opetukseen osallistuminen**
Opiskelijalla on velvollisuus osallistua opetukseen ja opintojaksoon kuuluvat tehtävät tulee tehdä opettajan ohjeiden mukaan. Tämä koskee myös verkko-opintoja. Poissaolot ja puuttuvat näytöt voivat johtaa koko opintojakson keskeytykseen, mikäli arvioinnin edellytykset eivät täyty.
- Vapautus opetukseen osallistumisesta**
Erityisestä syystä opettaja voi vapauttaa oppitunneilla käymisestä. Arvosanan saaminen edellyttää kuitenkin loppukokeen suorittamista. Asiasta tulee sopia opintojakson alkaessa opettajan kanssa.
- Opintojakson arviointi**
Pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot arvioidaan arvosanoin 4–10. Arvosana 4 on hylätty. Kertauskurseista saa suoritusmerkinnän (S).
- Loppukokeet**
Opintojakson suorittaminen edellyttää yleensä loppukokeen tekemistä. Jos opiskelija ei pätevistä syistä pääse osallistumaan loppukokeeseen, hän voi osallistua opintojakson uusintakokeeseen. Opiskelijan tulee ilmoittaa poissaolosta opettajalle ennen kokeen alkua.
- Hylätyn opintojakson uusiminen**
Hylättyä opintojaksoa saa kerran yrittää pelkästään tenttimällä uusintakokeessa. Uusintakokeen yhteydessä tapahtuva korotus tulee suorittaa saman tai viimeistään seuraavan periodin uusintakokeessa.
- Hyväksytyn opintojakson uusiminen**
Arvosanoja saa korottaa vain osallistumalla kyseiselle opintojaksolle uudestaan tai kertauskurssin yhteydessä. Päättöarvosanaa määrittäessä otetaan huomioon parempi arvosana.

9. **Siirtyminen päivälukiosta**
a) Jos opiskelija tulee suoraan päivälukiosta, hänen on suoritettava samassa suhteessa opintojaksoja aikuislukiossa kuin häneltä puuttuu päivälukion opetussuunnitelman mukaisia opintojaksoja.
b) Jos opiskelija on ilmoittautunut toisessa lukiossa YO-kirjoituksiin, niin ilmoittautumisen ja kirjoitusten välillä hän ei voi siirtyä aikuislukion opiskelijaksi.
10. **Vilppi**
Vilppitapaukset käsitellään rehtorin, kyseisen opintojakson opettajan ja asianomaisen opiskelijan kesken. Tästä tilanteesta laaditaan muistio, jonka asianomaiset allekirjoittavat. Jos opiskelija on alaikäinen, vilpistä tiedotetaan aina opiskelijan huoltajalle. Jos opiskelija syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen tai avustaa siinä, hänen **opintosuorituksensa voidaan hylätä**. Opiskelija joutuu tällöin käymään kyseisen opintojakson uudelleen. Samoin menetellään, jos jokin opintojaksoon liittyvä, arvioitava ja arvosanaan vaikuttava suoritus osoittautuu plagiaatiksi. Plagioinnilla tarkoitetaan sitä, että toisen henkilön ideoita ja tekstiä esitetään omana tuotoksena alkuperäistä lähdettä ilmoittamatta.
11. **Tekoäly**
Opiskelijan ohje tekoälyn käyttöön <https://haelukioon.fi/web/ohjeet-tekoalyn-kayttoon-opiskelijalle/>

D. ARVIOINTI JA TODISTUKSET

1. Opintojakson arviointi

Kunkin oppiaineen pakolliset ja valtakunnalliset valinnaiset opinnot arvioidaan numeroin 4–10 (4 on hylätty). Kertauskurssit ja koulukohtaiset valinnaiset opinnot arvioidaan suoritusmerkinnällä (S). Merkintä i = suoritus kesken, K = keskeytetty. Arvioinnin pohjana on oltava riittävästi opiskelijan antamia erilaisia näyttöjä osaamisestaan. Opintojakson arviointi ei perustu pelkästään kokeesta saatuun numeroon. Arviointiperusteet eroavat eri opintojaksoilla toisistaan. Opettaja kertoo arviointiperusteet opintojakson alkaessa.

2. Oppiaineen oppimäärän arviointi (päättöarvosana)

Aineen oppimäärän arvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valinnaisten opintojen arvosanojen perusteella. Mainituista opinnoista opiskelijalla saa olla hylättyjä arvosanoja enintään seuraavasti:

LOPS2016:

1–2 kurssia	hylättyjä enintään	0 kurssia
3–5 kurssia		1 kurssi
6–8 kurssia		2 kurssia
9– kurssia		3 kurssia

LOPS2021:

2–5 opintopistettä	hylättyjä enintään	0 opintopistettä
6–11 opintopistettä		2 opintopistettä
12–17 opintopistettä		4 opintopistettä
18– opintopistettä		6 opintopistettä

Oppimäärän arvosana määräytyy em. kurssien tai opintojaksojen aritmeettisena keskiarvona. Arvosana annetaan kokonaislukuna, pyöristäminen suoritetaan lähimpään kokonaislukuun ja 0,50 pyöristetään ylöspäin. Näin laskettua arvosanaa voidaan korottaa, mikäli opiskelijan tiedot ja taidot ovat opintojen päättövaiheessa tätä paremmat.

3. Päättötodistus

Opiskelijalle annetaan perusasteen tai lukion päättötodistus, kun kaikki tuntijaon määräämät opinnot on suoritettu. Numeroarvosanoin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suorituserkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suorituserkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin tai opintojakson sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia tai neljä opintopistettä.

Opiskelijalla on mahdollisuus ennen lukion päättötodistuksen antamista yrittää korottaa oppiaineen arvosanaa suullisessa kuulustelussa.

Valmistuvien opiskelijoiden on käytävä tarkistamassa kurssi- tai opintopistemääränsä apulaisrehtorin luona hyvissä ajoin ennen suunniteltua valmistumistaan. **Päättötodistukseen vaadittavat opinnot on suoritettava syksyllä viimeistään 04.11. ja keväällä viimeistään 04.05. mennessä.**

4. Todistus yksittäisten aineiden suorittamisesta

Yksittäisten aineiden opiskelijalle (myös korottaja) annetaan pyydettäessä todistus kyseisten aineiden oppimäärien tai opintojaksojen suorittamisesta.

5. Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Opiskelijalla on oikeus pyytää arvioinnin uusimista opintojaksosta ja päättöarvosanasta. Uusimista on pyydettävä kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Jos uusi arviointi tai ratkaisu, jolla pyyntö on hylätty, on ilmeisen virheellinen, aluehallintovirasto voi opiskelijan pyynnöstä velvoittaa opettajan toimittamaan uuden arvioinnin tai määrätä päätöksen muutettavaksi taikka määrätä, mikä arvosana opiskelijalle on annettava. Jos opiskelijalla on kysyttävää arvioinnista, tulee hänen aina ensin ottaa yhteyttä opettajaan.

E. YLIOPPILASKIRJOITUKSET

Ylioppilaskirjoitukset järjestetään vuosittain keväällä ja syksyllä. Ilmoittautuminen kevään 2027 kirjoituksiin on tehtävä viimeistään **23.11.** ja syksyn 2027 kirjoituksiin **03.06.**

Tutkinnon suorittamisen aloittamista liian aikaisin on syytä välttää. Neuvottele aina opinto-ohjaajan kanssa ennen tutkintoon ilmoittautumista.

Syksyn 2026 yo-kirjoitusten info on ke 02.09.2026 klo 16.00 Lumitilla luokassa 1411.

Ylioppilaskirjoituksista pidetään **perusinfo ke 28.10.2026 klo 19.45** luokassa 1411. Infossa käydään läpi säännöstö ja jaetaan materiaalia. Lisäksi pidetään **kevään kirjoituksiin ilmoittautuneille info ke 03.02.2027 klo 19.45** luokassa 1411 ja **syksyn kirjoituksiin ilmoittautuville info ke 05.05.2027 klo 19.45** luokassa 1411. Näissä infoissa käydään läpi kirjoituspäivät, -paikat ja -välineet sekä jaetaan materiaalia. Yo-kirjoituksiin osallistuville infot ovat pakollisia.

Rajallisten kirjoitustilojen vuoksi Kuopion aikuislukio ottaa ylioppilaskirjoituksiin vain omia opiskelijoita.

Yleistietoa ylioppilastutkinnosta saat osoitteesta <http://www.ylioppilastutkinto.fi>.

1. Ylioppilastutkinnon rakenne

Yo-tutkinnon rakenne (syksyllä 2021 tai aikaisemmin yo-kirjoitukset aloittaneille)

Ylioppilastutkintoon kuuluu vähintään 4 koetta seuraavasti:

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on kaikille pakollinen ja kolme muuta koetta valitaan ryhmästä: toinen kotimainen kieli, yksi vieras kieli, matematiikka ja yksi reaaliaineiden koe. Lisäksi kokelas voi osallistua ylimääräisiin kokeisiin.

Yo-tutkinnon rakenne keväästä 2022 alkaen

Kokelaan on suoritettava **viisi koetta**, joihin sisältyy äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe sekä kokelaan valinnan mukaan vähintään kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat matematiikan, toisen kotimaisen kielen, vieraan kielen ja reaaliaineen koe. Kokelas päättää itse, minkä viidennen kokeen suorittaa, esimerkiksi toisen reaaliaineen kokeen tai vieraan kielen. Tämä koskee kokelaita, jotka aloittavat tutkinnon suorittamisen kevään 2022 tutkintokerralla tai sen jälkeen. Tutkinnon suorittamisen viimeistään syksyllä 2021 aloittaneet kokelaat suorittavat tutkinnon vielä vanhan lainsäädännön mukaisesti.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa ja vieraissa kielissä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet. Kokelas saa lukio-opinnoistaan huolimatta valita, kumman tason hän valitsee. **Kokelaan on suoritettava kuitenkin vaativampi koe vähintään yhdessä tutkintoaineessa.** Kielissä ja matematiikassa pitkään oppimäärään perustuva koe on mainittu vaativampi koe.

Matematiikan koe on kaksiosainen. Kokeen alkuosassa laskinohjelmien käyttö on rajoitettu.

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe

Äidinkielen koe on kaksiosainen: lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe. **Lukutaidon kokeessa** arvioidaan kokelaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa. Kokeen ensimmäinen osa keskittyy asia- ja mediatekstien ja toinen osa kaunokirjallisuuden analysointiin ja tulkintaan.

Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kirjallista ilmaisukykyä sekä taitoa kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia. Kokeessa on laajahko teema ja 5–7 siihen liittyvää aihetta. Kokelas valitsee aiheista yhden ja kirjoittaa tekstin teemaan liittyviä aineistoja hyödyntäen.

Suomi toisena kielenä -koe

Kokeessa on yhtenäinen teema ja aihepiiriin liittyviä tehtäviä. Kirjoitettujen, kuvallisten ja graafisten tekstiaineistojen lisäksi voidaan käyttää myös audiovisuaalisia tekstejä. Kokeessa on kuuntelu-, lukutaito- ja kirjalliseen viestintään liittyviä tehtäviä.

Kokelas voi suorittaa äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään perustuvana kokeena, jos hänen äidinkielensä ei ole suomi ja hän on opiskellut suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaiset opinnot, jotka ovat kokeeseen osallistumisen edellytyksenä lukiokoulutuksen oppimäärää suositellavalle. (L 502/2019, 11 §).

Reaaliaineiden koe

Reaaliaineiden kokeessa vastataan kokelaan valinnan mukaan pelkästään yhden aineen kysymyksiin. Reaaliaineiden kokeita voi suorittaa useita. Keväällä ja syksyllä järjestetään kaksi reaalikokeen kirjoitustilaisuutta. Eri kokeet jakaantuvat eri päiville seuraavasti:

Toinen koepäivä: psykologia, filosofia, historia, fysiikka ja biologia

Toinen koepäivä: ev.lut.uskonto, ort.uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto

Aine	Tehtävien määrä	Vastausten enimmäis-
määrä		
evangelisluterilainen uskonto	9	5
ortodoksinen uskonto	9	5
elämänkatsomustieto	9	5
psykologia	9	5
filosofia	9	5
historia	9	5
yhteiskuntaoppi	9	5
biologia	11	7
fysiikka	11	7
kemia	11	7
maantiede	9	5
terveystieto	9	5

2. Ylioppilastutkinnon suoritus aika

Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään kolmien peräkkäisten (kevät/syksy/kevät tai syksy/kevät/syksy) kirjoitusten yhteydessä. Tutkinnon suorittamista aloitettaessa täytyy huomioda se, että jo tehdyt suoritukset (tutkintoa ajatellen) mitätöityvät, mikäli suoritus aika ylittyy. Jos et saa tutkintoa suoritettua hyväksytysti annetussa ajassa, tutkintosi hylätään.

Voit halutessasi sisällyttää hylättyyn tutkintoon sisältyneet hyväksytyt kokeet uuteen, keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitettuun tutkintoon. Hyväksytysti suoritettuja kokeita voi sisällyttää uuteen tutkintoon **kuudelta edelliseltä tutkintokerralta.** Tätä vanhempia kokeita ei voi sisällyttää uuteen tutkintoon Ylioppilastutkintoa voi myöhemmin täydentää ylimääräisillä kokeilla, joista saa erillisen todistuksen.

3. Osallistumisoikeus ylioppilastutkintoon

A. Lukion päättötodistukseen tähtäävä:

Kokeen osallistumisedellytys on se, että henkilö on opiskellut kyseisen aineen pakolliset opinnot ennen kokeeseen osallistumista. Reaaliaineiden kokeen osallistumisehtona on kyseisen aineen pakollisten opintojaksojen opiskelu - ja vähintään kaksi opintojaksoa (4 opintopistettä) aineessa, jossa ei ole pakollisia opintoja. Lyhyen kielen kokeeseen osallistumisedellytyksenä on vähintään kolmen opintojakson (6 opintopisteen) opiskelu kyseisessä kielessä. Tutkintoon kuuluvat kokeet hyväksytysti suorittaneelle ja lukion päättötodistuksen saavalle kokelaalle annetaan ylioppilastutkintotodistus. **Lukion päättötodistukseen vaadittavat opinnot on suoritettava syksyllä 04.11. ja keväällä 29.4. mennessä.**

B. Suomalaisen lukion oppimäärän suorittanut:

Ylioppilastutkintoon ja siihen kuuluviin kokeisiin saa osallistua henkilö, joka on suorittanut lukion koko oppimäärän.

C. Ammatillisen tutkinnon suorittanut:

Vähintään 2,5-vuotisen ammatillisen tutkinnon suorittaneella on suoritusoikeus ilman lukiosuorituksia (parasta aikaa mainittuja opintoja suorittava voi osallistua tutkintoon jo opiskeluaikanaan, kuitenkin aikaisintaan suoritettuaan vähintään 90 osaamispisteen opinnot).

Jos kokelas **on suorittanut 2-vuotisen ammatillisen tutkinnon tai opiskellut kaksi vuotta ammatillisia opintoja**, häneltä vaaditaan, että hän on opiskellut vähintään kaksi pakollista opintojaksoa (4 opintopistettä) niissä oppiaineissa, joiden kokeisiin hän osallistuu. Jos oppiaineessa ei ole kahta pakollista opintojaksoa, edellytetään vähintään kahden opintojakson (4 opintopisteen) opiskelua kyseessä olevassa oppiaineessa.

4. Digitaalinen ylioppilaskoe

Opiskelijat käyttävät kokeessa omia kannettavia tietokoneita (USB-liitäntä, langalliset kuulokkeet, langallista hiirtä voi käyttää).

Seuraa ohjeita: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-koke-laalle>

Ennen ylioppilaskokeita koululla järjestetään tilaisuuksia, joissa opiskelija voi testata oman tietokoneensa käynnistymisen Abitti-järjestelmään. Testiajat ja -paikat ilmoitetaan myöhemmin.

5. Koesuoritusta heikentävän syyn ottaminen huomioon ylioppilas-kirjoituksissa

Koesuoritusta heikentävinä syinä otetaan huomioon sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus (LUKI-vaikeus) tai vieras-kielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta. Hakemus tehdään viimeistään silloin, kun kokelas ilmoittautuu tutkintoon ensimmäisen kerran.

Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta erityisjärjestelyjä ja hankkimaan tarvittavia liitteitä, hänen on syytä keskustella tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamisesta lukion erityisopettajan tai rehtorin kanssa. Hakemus on toimitettava lautakuntaan viimeistään kevään tutkinnon osalta 30. marraskuuta ja syksyn tutkinnon osalta 30. huhtikuuta.

Koesuoritusta heikentävä syy otetaan huomioon pääsääntöisesti erityisjärjestelyillä. Sairaus tai vamma, lukihäiriö tai vaikea elämäntilanne voidaan ottaa arvostelussa huomioon vain, jos kokelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan.

Koetilanteen mahdolliset erityisjärjestelyt

lisäaika kokeeseen

erillinen pienryhmätila (voi olla sermillä erotettu muusta koetilasta)

lepäämiseen tarkoitettu tila

oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä

näkövammaisen apuvälineillä suoritettava koe

ääniaineistoiltaan rajoitettu koe

avustajan käyttö

Kokelaan tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajan hakemus

Mikäli hakemuksessa haetaan erityisjärjestelyitä

Henkilökohtainen opintosuunnitelma tai ne suunnitelman osat, joihin on kirjattu tukitoimet koetilanteessa

TAI

muu selvitys haettavista tukitoimista

Lukion lausunto haettavien erityisjärjestelyiden tarpeesta ja toimivuudesta

Lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus

Lausunto, jossa

- NMI-testitulokset
- Seulontatestitulokset
- Opettajien lausunnot kokelaan työskentelystä oppiaineissa

Sairaus ja vamma

Lääkärinlausunto

- Kuulovamma: Äänes- ja puheaudiogrammi

Muut asiaan vaikuttavat lausunnot

Erityisen vaikea elämäntilanne

Erityisen vaikeaa elämäntilannetta koskeva lausunto

Mahdollinen lääketieteellistä diagnoosia koskeva lausunto

Vieraskielisyys

Lausunto, jossa

- Kahden opettajan arvio kokelaan vieraskielisyyden vaikutuksesta opintomenestykseen

Äkillinen sairastuminen tai ennakoimaton elämäntilanne

Jos äkillinen tai ennakoimaton tilanne vaikuttaa ylioppilastutkinnon suorittamiseen, tulee kokelaan välittömästi ottaa yhteyttä lukion rehtoriin. Jos kokelaalla on hajautuskertoja tai uusimiskertoja jäljellä, arvioidaan, onko kokelaan edun mukaista hakea ilmoittautumisen mitätöintiä esimerkiksi lääkärinlausunnon perusteella vai suorittaa koe erityisjärjestelyitä hyödyntäen.

Muutos ilmoittautumistietoihin: Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavasta syystä hyväksyä muutoksen ilmoittautumiseen sisältyviin tietoihin, jos ilmoittautumisessa on todistettavasti tapahtunut virhe. (L 672/2005, 5 §) Hakemukseen on liitettävä kokelaan ilmoittautumislomake tai siitä otettu kopio sekä rehtorin lausunto asiasta.

Ilmoittautumisen mitätöinti: Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavan syyn vuoksi mitätöidä tutkintoon kuuluvaan kokeeseen tai erilliseen kokeeseen tehdyn sitovan ilmoittautumisen. (L 672/2005, 5 §) Painaviksi syiksi lautakunta on katsonut esimerkiksi sairauden, ulkomailla tapahtuvan opiskelun tai työskentelyn sekä varusmiespalveluksesta aiheutuvan erityisen esteen. **Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä tutkinnon suorittamiselle säädettyä aikaa. Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään kolmena peräkkäisenä tutkintokertana.**

Hakemukset tehdään sähköisinä yhdessä apulaisrehtorin ja/tai erityisopettajan kanssa.

F. KAKSOISTUTKINNON OPISKELU KUOPION AIKUISLUKIOSSA

Kaksoistutkinnolla tarkoitetaan ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon suorittamista samanaikaisesti. Kaksoistutkinnossa opiskellaan ammatillinen tutkinto sekä vähintään viittä lukioainetta, joissa osallistutaan ylioppilaskirjoituksiin (esim. äidinkieli (pakollinen), englanti, matematiikka, ruotsi ja jokin reaaliaine). Opiskelija opiskelee aikuislukiossa kirjoitettavien aineiden pakolliset ja valinnaiset opinnot ja osallistuu muiden lukiolaisten tavoin ylioppilaskirjoituksiin. Ennen kuin opiskelija voi saada ylioppilastutkintotodistuksen, hänen on suoritettava ammatillinen tutkinto loppuun, vaikka yökokeisiin voi osallistua jo opintojen aikana.

Lukio-opinnot suunnitellaan jokaisen opiskelijan kohdalla yksilöllisesti opintojen alkaessa. Lukiossa suoritetuista opinnoista tunnustetaan osaamista ammatillisiin yhteisiin opintoihin ja valinnaisiin tutkinnon osiin. Kaksoistutkintoa suorittavan opiskelijan pääkoulu on ammatillinen oppilaitos. Ammatillisen tutkinnon ja ylioppilastutkinnon suorittamiseen varataan aikaa 3–4 vuotta.

Kuopion aikuislukio toimii Savon ammattiopiston yhteistyölukiona. Aikuislukion opettajat opettavat Savilahden kampuksella kaksoistutkinnon lukioaineita. Voit lukea aiheesta Savon ammattiopiston verkkosivuilta. <https://sakky.fi/fi/opiskelijalle/amis-arki/kaksoistutkinnon-opinnot-savilahti>

G. ETÄLUKIOTOIMINTA JA VERKKO-OPINNOT

Yleistä

Etäopiskeluun laaditaan **verkkotarjotin**, joka sovitetaan koulun normaaliin periodijärjestelmään. Etäopiskelussakin keskitytään yhdessä periodissa tiettyihin opintojaksoihin. **Verkkotarjottimen opintoihin ilmoittaudutaan opinto-ohjaajan kautta.** Verkkopinnot on jaettu syys- ja kevätlukukauteen sekä kesäopintoihin. Opintojakson suoritusaikaa on yksi lukukausi.

Opiskelu verkko-opintojaksoilla

Opiskelu tapahtuu verkkomateriaalia käyttäen Moodlessa osoitteessa edugo.fi/. Verkkopintojakson suorittamiseen kuuluu erilaisia pakollisia tehtäviä sekä yleensä loppukoe. Opintojaksoa ohjaava opettaja antaa tarkemmat opiskeluohjeet opiskelijan ilmoittauduttua verkko-opintoihin. Verkkopintojaksosta annetaan arvosana, kun kaikki tehtävät ja mahdollinen loppukoe on suoritettu.

Moodleen kirjaudutaan joko manuaalisilla käyttäjätunnuksilla, jotka olet saanut opettajalta tai **MPASSid-tunnuksella**.

Verkko-opintojaksot lukuvuonna 2026–2027:

Oppiaine	Opettaja	Verkko-opinnot
äidinkieli	Minna Hultunen, Riikka Vänskä	ÄI1-ÄI10, ÄI11
suomi toisena kielenä	Riina Pirskanen	S21-S28
englanti	Timo-Jaakko Kukkonen	ENA1-ENA7
ruotsi	Heli Könönen	RUB1-RUB3, RUB7, RUB8, RUB9
ruotsi	Tiina Kaljunen	RUB4-RUB5
italia	Jutta Mäkisalo	IT1
ranska	Jutta Mäkisalo	RA1-RA2
historia	Anne Pitkänen, Heikki Jantunen, Suvi Tirkkonen	HI1-HI6
yhteiskuntaoppi	Sami Kumpulainen, Heikki Jantunen	YH1-YH3
uskonto (ev-lut)	Matias Saastamoinen, Sonja Holopainen	UE1-UE7
elämäkatsomustieto	Matias Saastamoinen	ET1-ET2
psykologia	Heli Mäntylä	PS1-PS7
filosofia	Niko Noponen	FI1-FI4
fysiikka	Tommi Penttinen	FY1-2
kemia	Eerika Häkkinen	KE1-6
biologia	Mira Lyytikäinen, Kaisa Heikkinen	BI1-BI5
maantiede	Mira Lyytikäinen, Kaisa Heikkinen	GE1-GE3, GE7
terveystieto	Mira Lyytikäinen	TE1-TE4
pitkä matematiikka	Mika Leikas, Pirjo-Riitta Elo, Mirja Visuri	MAA2-MAA9
lyhyt matematiikka	Esa Pulkka	MAY1, MAB2-MAB7

Sähköpostiosoitteet opettajille: [etunimi.sukunimi \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)opedu.kuopio.fi) ilman ääkkösiä.

Poikkeukset:

[minnamaria.hultunen \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:minnamaria.hultunen(at)opedu.kuopio.fi)

[jutta.makisalo2 \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:jutta.makisalo2(at)opedu.kuopio.fi)

H. ARVOSANOJEN KOROTTAMINEN JA TÄYDENTÄMINEN

Voit korottaa päättötodistuksen arvosanoja valintasi mukaan. Saadaksesi todistuksen korotuksistasi sinun on suoritettava kyseisessä aineessa seuraavassa taulukossa olevat kurssit tai opintojaksot. Peruskoulun arvosanoja voi korottaa myös lukion opintojaksoilla (taulukossa isolla). Arvosana määräytyy aikuislukioon tehtyjen opintojen mukaan eli aiempia arvosanoja ei huomioida. Jos teet peruskoulun arvosanojen korotuksen lukion opintojaksoilla, otetaan se huomioon arvioinnissa.

1. PERUSKOULU

AINE ja LYHENNE	VAADITTAVAT KURSSIT
Äidinkieli, äi	kaksi peruskoulun kurssia
Englanti, ena	ena7 ja ena8
Ruotsi, rub	rub5 ja rub6
Matematiikka, ma	ma7 ja ma8
Historia hi	hi1 TAI HI1
Yhteiskuntaoppi yh	yh1 TAI YH1
Maantieto, ge	yksi kurssi TAI GE1
Biologia, bi	yksi kurssi TAI BI1
Fysiikka, fy	yksi kurssi TAI FY1
Kemia, ke	yksi kurssi TAI KE1
Uskonto tai elämäntutkimustieto, ue (uo. et)	ue1 TAI UE1
Terveystieto te	te1 TAI TE1

2. LUKIO

AINE	VAADITTAVAT OPINTOJAKSOT
Äidinkieli, ÄI	ÄI4 ja ÄI5
Pitkä englanti, ENA (*)	ENA3 tai ENA4 sekä ENA6
Ruotsi, RUB1	RUB3 tai RUB4 sekä RUB5
Lyhyt matematiikka, MAB	MAB4 sekä yksi opintojaksoista MAB2, MAB3 tai MAB6-7
Pitkä matematiikka, MAA	3 opintojaksoa: MAA2, MAA6 sekä yksi opintojaksoista MAA3, MAA4, MAA5, MAA7 tai MAA8.
Historia, HI	HI1 tai HI2
Yhteiskuntaoppi, YH	YH1 tai YH2
Maantiede, GE	GE1 tai GE2
Biologia, BI	BI1 tai BI2-3
Fysiikka, FY	FY1-2
Kemia, KE	KE1-2
Uskonto, UE	UE1
Lyhyt saksa, SA (*)	SA5 ja SA6
Filosofia, FI	FI1
Terveystieto TE	TE1

*: sovelletaan myös muihin saman tason kielisiin

Reaaliaineet

Reaaliaineissa on edellisen taulukon vaatimuksissa huomioitu aineen pakollinen oppimäärä. **Jos opiskelijan omaan oppimäärään sisältyy valtakunnallisia valinnaisia tai syventäviä opintoja:** Korottajan on opiskeltava vähintään 50 % oppimääränsä opinnoista.

Opintojen täydentäminen

Voit täydentää oppiaineiden aiemmin suorittamiasi oppimääriä. Esimerkiksi pakollisten opintojen oppimäärän voit täydentää laajemmaksi opiskelemalla oppiaineen valtakunnalliset valinnaiset opinnot. Aikaisemmat oppiaineen arvosanat otetaan huomioon. Halutessasi voit yrittää korottaa aikaisempien opintojen arvosanoja käymällä opintojaksoja uudelleen.

OPETTAJAT (2026–2027)

Nimi	Aine	Työpuhelin	Luokka
Hollmén Matti	erityisluokanopettaja, Paja-TUVA	044 718 4033	
Hultunen Minna	äidinkieli, suomi toisena kielenä		
Huovinen Henri	opinto-ohjaaja (lukio)	044 718 1706	
Hurmeranta Emmi	psykologia		
Hämäläinen Minna	kemia, matematiikka, fysiikka		
Kaljunen Tiina	ruotsi, saksa, apulaisrehtori	044 7181239	
Koistinen Paavo	matematiikka, fysiikka (kaksoistutkinto)		
Koskela Weera	S2 (TUVA)	044 718 1749	
Kukkonen Timo-Jaakko	englanti, ranska		
Könönen Heli	ruotsi		
Lyytikäinen Mira	biologia, maantiede, terveystieto		
Lyytinen Hanne	espanja		
Mäkisalo Jutta	opinto-ohjaaja (Paja-TUVA), italia	044 718 1706	
Noponen Niko	filosofia		
Pirskanen Riina	äidinkieli, S2 (TUVA), TUVA-ohjaus	044 7181623	
Pitkänen Iida	äidinkieli (kaksoistutkinto)		
Pola Päivi	englanti, ruotsi (kaksoistutkinto, TUVA)		
Pulkka Esa	matematiikka, fysiikka, TVT-ohjaus		
Pulkinen Helmi	erityisopettaja, opinto-ohjaaja (TUVA)	044 718 1703	
Saastamoinen Matias	historia, yhteiskuntaoppi, uskonto, elämäntutkimus		

Savolainen Anna-Kaisa	äidinkieli (kaksoistutkinto)		
Strömberg Sanna	terveystieto, liikunta (kaksoistutkinto)		
Sutinen Una	erityisluokanopettaja Silta-TUVA	044 718 4462	
Turunen Inka	erityisopettaja	044 718 1349	
Vasari Nuuti	matematiikka, fysiikka		
Wetzell Laura	englanti (kaksoistutkinto)		

Sähköpostiosoitteet opettajille: [etunimi.sukunimi \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)opedu.kuopio.fi) ilman ääkkösiä.

Poikkeukset:

[minnamaria.hultunen \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:minnamaria.hultunen(at)opedu.kuopio.fi)

[jutta.makisalo2 \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:jutta.makisalo2(at)opedu.kuopio.fi)

[anna-kaisa.savolaine \(at\) opedu.kuopio.fi](mailto:anna-kaisa.savolaine(at)opedu.kuopio.fi)

Kuopion aikuislukion oppikirjat lv. 2026–27 löydät lukion kotisivulta <https://kuopionaikuislukio.fi/oppikirjat/>

LUKUVUODEN TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

Yo-infot	ke 02.09.2026 klo 16.00 luokassa 1411 (2026S) ke 28.10.2026 klo 19.45 luokassa 1411 (perusinfo) ke 03.02.2027 klo 19.45 luokassa 1411 (2027K) ke 05.05.2027 klo 19.45 luokassa 1411 (2027S)
Uusintakokeet	30.10., 16.12., 29.01., 02.04., 14.05. ja 07.06.
Verkkotarjottimen kokeet	syksyllä 19.08., 20.10., 09.12. ja 15.12. sekä ke- vällä 07.04., 05.05. ja 07.06.
Ylioppilasjuhlat	pe 04.12.2026 la 05.06.2027
Yo-kirjoitukset 2026S	ma 14.09. äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe ke 16.09. uskonto, elämäntietämys, yhteis- kuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto pe 18.09. vieras kieli, pitkä oppimäärä ma 21.09. ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä ti 22.09. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, bio- logia to 24.09. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä pe 25.09. äidinkieli, kirjoitustaidon koe, S2-koe ma 28.09. vieras kieli, lyhyt oppimäärä
Päättötodistukseen vaadittavat opinnot suoritettu (syksy)	29.10.2026
Ilmoittautuminen kevään 2027 yo- kirjoituksiin	viimeistään 23.11.2026 klo 14 mennessä Aikuislu- kion kansliassa
Yo-kirjoitukset 2026K	ti 16.03. äidinkieli, lukutaidon koe, S2 lukutaidon ja kuullun ymmärtämisen osakoe to 18.03. vieras kieli, lyhyt oppimäärä pe 19.03. äidinkieli, kirjoitustaidon koe, S2 kir- joitustaidon osakoe ma 22.03. vieras kieli, pitkä oppimäärä ke 24.03. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä ti 30.03. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, bio- logia ke 31.03. ruotsi, pitkä ja keskipitkä oppimäärä pe 02.04. uskonto, elämäntietämys, yhteis- kuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
Päättötodistukseen vaadittavat opinnot suoritettu (kevät)	29.04.2027
Ilmoittautuminen syksyn 2027 yo- kirjoituksiin	viimeistään 03.06.2027 klo 14 mennessä Aikuislu- kion kansliassa